గుండు సూదులు

(వ్యంగ్యరచన)

శ్రీ పురాణం సుబ్రహ్మణ్యశర్మ

గుండు సూదులు ఐపోతూవుంటవి. ఐపోయినప్పుడల్లా ఆఫీసులో అల్లరు జరుగుతూ ఉంటవి. అల్లరు జరిగినప్పుడల్లా అధికారులు 'మెమో' (Memo) లు వ్రాస్తూవుంటారు 'మెమో'లు వ్రాసిన తరువాత ఒకరిద్దరు గుమాస్తాలు తిరగబడుతూ వుంటారు ఈ తిరగబడ్డం గురించి ఎవడోఒకడు ఉన్నవీ లేనివీ కల్పించి పైకి—పై అధికారులకి--వ్రాసుగుంటాడు ఎదో వంక చూసుకుని 'వాండ్లని 'సస్పెన్షన్'లో వుంచుతారు. తతిమ్మా అక్కౌంటెంట్లు, ఇత్యాది చిల్లర ఉద్యోగస్థులు చంకలు వాయించుకుంటారు.

ఇల్లా మళ్లీ కొన్నాళ్లకి గుండుసూదుల మాట ఎవడో ఎత్తుతాడు ఆఫీసులో ఎంతమందిని ఊస్టుచేయించినా 'గుండుసూదులు' భోషాణంలోంచి బయటికి రాలేదు. ఇతరులు మనకు పంపించిన కాగితాల్ని గుండుసూదులు ఉన్నంత కాలం యీ గుమాస్తాలు వాడుకుంటూ వచ్చారు

ఇప్పుడు వాళ్లు పంపే కాయితాల్నికూడా గుండుసూదులు వుండటంలేదు. ఏతావతా ఒక వేళ వుంటే అవి కాగితాల్నుంచి వూడిరావు. మొన్న ఒకటిరెండు కాగితాలకి గుండు సూదుల కోసం వచ్చిన టపాలన్నీ వెదికితే అన్ని వుత్తరాలూ జిగురెట్టి అంటించివున్నాయి. ఇవ్వాళ సిరాబుడ్డిక్రింద ఒక ండుసూది దొరికింది నిన్న మధ్యాహ్నం పాతకాగితాల అడుగున నాలుగు గుండుసూదులు సాక్షాత్కరించాయి రేపు తలకాయ దువ్వుకొంటూంటే అందులో చిక్కడి వుంటే ఒకటిరెండు దువ్వెన్నకు దొరకవచ్చు ఇదివరకు రోజూ టపాలన్నీ గుంజితే ఆఫీసుకి గుండుసూదులు ప్రత్యేకంగా కొనవలసిన అవసరం వీర్పడేది కాదు ఇప్పుడు గుండుసూదులు లేకపోవటంవలన గుమాస్తాలకు బాధఎక్కువైంది. మళ్లీ గుమాస్తాలు ఆందోళనచేశారు ఎమని?

గుండుసూదులు కావాలని; వెంటనే తెప్పించవలసిందని; ఒక్కసారే ఒక సంవత్సరానికి సరిపోయే గుండుసూదులు తెప్పించాలన్నారు ఆ పని చేసేవాళ్లెవరో ఎవర్నడగాలో తెలియలేదు గుమాస్తాలకు. సంవత్సరం స్టేషనరీ కొన్నప్పుడే గుండుసూదులుకూడా కొంటున్నారు. కొన్న గుండుసూదులు గుమాస్తాల వాడకానికియ్యవలసిన బాధ్యత, యిప్పించవలసిన బాధ్యత రెండూ ఆఫీసువారిమీద వుంది. ఆఫీసువారంటే ఒకరు జీతం పుచ్చుకుంటూన్న అధికారి, ఇంకొకరు సానికగౌరవోద్యోగి. గుమాస్తాలకు గుండుసూదులు వాడకానికి యివ్వటం లేదుగనుక, ఒక వేళఐపోయి వుంటే తెప్పించవలసిన బాధ్యత వీరిద్దరిది

ఐతే అడివికన్నా అధ్వాన్నంగా ఉన్న యీ ఆఫీసులో ముగ్గురో నలుగురో గుమాస్తాలు ఒక మేనేజరువుంటారు ఏడాదికి రెండు అర్ధసంవత్సరాలు వస్తాయి అర్ధ సంవత్సరం యింక ఆర్నెల్లకు వస్తుందనగా ముందునుంచీ పనిచేసి - ఆదివారాలు, శనివారాలు, యూనిట్లువేసి కడ్డీలు కట్టి సిద్ధంగా వుండాలంటారు జూన్ ముప్పై, లేదా డిశంబరు ముప్పై తారీకు వచ్చేదాకా గుమాస్తాల్లో వేడిపుట్టగు వేడిపుట్టినా, పుట్టకపోయినా నువ్వు చచ్చినట్టు పనిచెయ్యాల్సిందే అంటాడు మేనేజరు 'ఔను, అంతే' అంటాడు అక్కౌంటెంటు ఉన్న గుమాస్తాల్ని పోగుచేస్తే యిద్దరు ఎట్లా పూర్తిచేస్తారు పని? ఇంకో గుమాస్తాని వేసుకుందామనే జ్ఞానం వాండ్లకుండదు ఇదివరకు నలుగురు వుంటే అందులో ఒకడు యితరత్రా బ్రతుకుతెరువు చూసుకున్నాడు ఆ ఖాళీలో యింకొకణ్ణి వెయ్యలేదు ఉన్న వాళ్లనే రాసిరాపాడేద్దాం లేకపోతే 'మెమో' రాసి సంజాయిషీ యిమ్మందాం అని మేనేజరు ధిలాసా వీళ్లకసలు ఆ పని చెయ్యటం ఎవరైనా నేర్పారా? నేర్పకుండా ఎట్లా చేస్తారు? ఏమో - అవన్నీ అనవసరం. చచ్చినట్లు చెయ్యాలిసిందే పని వున్నప్పుడు? పని లేనిది ఎప్పుడు? నువ్వు చచ్చిపోయినప్పుడు! నిన్న కాటిమీది కక్కొంచి మీద కట్టెలు పేర్చి నిప్పంటిస్తూన్నా - యీ గుమాస్తా క్రిందటి ఆదివారం పనికి రాలేదు. చచ్చిపోయిన తరువాత వీడి పెళ్లానికిచ్చే జీతంలో - శెలవు పెట్టినన్నాళ్లకి - తెగ్గోయిద్దాం, ఏం? అంటాడు మేనేజరు అధికారితో అధికారి ఔనల్లాగే - అంటాడు శెలవు కాగితం వెనక్కాల 'వీడు చచ్చిపోయాడు - చచ్చిపోయినప్పటికీ వీడి పెళ్లానికిచ్చే జీతంలోంచి - జబ్బులో వాడుకున్న శెలవుకి, శెలవుహక్కు లేనందున తెగ్గోసి యివ్వవలిసింది' అని రాస్తాడు. అధికారి సంతకం పెట్టేస్తాడు ఒకవేళ యిది అన్యాయం అని ఎవరైనా అంటే రూల్సులో అల్లా వుంది అంటారు.

అసలింతకీ గుండుసూదులు తెప్పించేందుకు అధికారి సమ్మతి.తీసుకోవాలి. ఆయన గౌరవాధికారి అందువలన ఇష్టం వచ్చినపుడు వెళ్లి అడగటానికి వీల్లేదు. ఒకసారి ఆఫీసుకు ఆయన స్వంతపనిమీద వచ్చినప్పుడు - యిల్లా గుండుసూదులు కావాలని గుమాస్తాలు మొఱ్ఱబెట్టుకున్నారు. "నేను చెప్పాను - అందుకని మేం యిట్లా చేశాం" అనటానికా - వొద్దు నాకొద్దీగొడవ-మీ పెద్దఆఫీసుకి వ్రాసి సమ్మతి తెచ్చుకుంటే నాకేం అభ్యంతరం లేదు -' అన్నాడాయన. పెద్దఆఫీసుకు వ్రాస్తే 'మార్కెటులో ఎక్కడ చవగ్గా దొరుకుతయ్యో, అక్కడికి అధికారి వీలువెంబడిని, యథాశక్తి మేనేజర్ని వెంబడించి వెళ్లి, వెయ్యికళ్ల పరీక్ష చేసి చూసి మరీ కొనమని, లేదా టెండర్లు పిలవమనీ వ్రాశారు.

మేనేజరుకి, అధికారికి వీలు కుదరదు కుదిరినప్పుడేగాని గుండుసూదులు కొనరు చవగ్గా గాని కొనకూడదు ఇక్కడ ప్రియం అంటే అక్కడ ప్రియం అంటూ ఏడాది గడిపేశారు

ఈలోగా గుమాస్తాలు మారిపోయారు కొందరు చచ్చిపోయారు కొందరు గుండుసూదు ల్లేవని రాజీనామా లిచ్చారు

ఆ ఆఫీసులో ఒక కుఱ్ఱగుమాస్తావున్నాడు. ఆ సంవత్సరమే అతడు బెజవాడ కాలేజీలో ఇంటరు మీడియేటు ఒక్క యింగ్లీషు మినహా పాసయివచ్చాడు. తెలుగులో మంచి ఘాటుగా వ్రాస్తాడు మనిషి బక్కపలచగా పూచలా వుంటాడు మాట్లాడితే, నడిస్తే, వ్రాస్తే విప్లవం నేను నీలో వర్ధిల్లుతున్నానంటుంది అతనిలోని రక్తం మంచి పొంగుల్లో వుంది. అతను ఒకసారి తగులుకున్నాడు

'ఇదేమి నీశ్రాద్ధం ఆఫీసు. కర్చుబెడితే నీతాతగారి సొమ్మా—నాతాతగారి సొమ్మా? గుండుసూదులు తెప్పించు చూస్తావేం' అన్నాడు మేనేజరు 'హూ!' అని మూలుగుతూ అక్కౌంటెంటుని సాక్ష్యం పలకమన్నాడు. అక్కౌంటెంటు 'కుఱ్ఱగుమాస్తా మేనేజర్ని సాక్షాత్తూ నాకళ్ల ఎదుట ధిక్కరించాడు' అనివ్రాసి వాఙ్మూలం యిచ్చాడు ఆరోజు కుఱ్ఱవాడు యింటికెళ్లాడు మర్నాడు సాయంత్రం మేనేజరు అధికార్ని హాజరు కమ్మన్నాడు అక్కౌంటెంటుని లోపలికివచ్చి కూర్చోమన్నాడు ఇప్పుడు కుఱ్ఱగుమాస్తాని లోపలికి పిలిచారు దండనకి. ఆ అధికారికి బాగా రౌద్రం ఎక్కేదాకా క్రొత్తగుమాస్తా, అవిధేయత అసమర్థత, అతి తెలివితేటలు, నూరిపోశడు గాంధిగార్ని చంపినగాడ్సేనికూడా నేరం ఒప్పించటంకోసం కోర్టులో క్రియలుసాగిస్తున్నారు. ఈగుమాస్తాని మాడ్డంతో—చడాబడా నాలు గన్నాడు

నీవు ఎందువల్ల అన్నావ్? ఏమిటి సంగతని ఆ వచ్చినాయన అనలేదు 'ఇటువంటి వాళ్లను వేసుకోవద్దని అందుకే చెప్పాను' అన్నాడు. మేనేజరు 'వీడికి పొగరుపోతుతనం లావు గుండుసూదులు కొనలేదేమని జమాయించి అడుగుతున్నాడు వీడ్నొకంట బెదిరించాలి' అన్నాడు అంతమాత్రం ఆసరా వుందికదా అని ఆ పెద్దమనిషి 'అమ్మ, అక్క' అనకుండా మిగతా అనవలసిన మాటలన్నీ అన్నాడు రెక్కలు విరిచి కట్టించి బండకొయ్య వేయించ లేదు కాని అంత పనిచేశారు

అది సరిపోయింది గుండుసూదులు అడిగినందుకు, వీడికి క్రొత్తపని అంటకట్టాలి అనుకున్నారు అక్కౌంటెంటు మేనేజరు ఆలోచించి యూనిట్లు, పడ్డీలు కట్టమందాం అనుకున్నారు తతిమ్మా గుమాస్తా లనుకున్నారు—'ఇన్నాళ్లబట్టి గుండుసూదు ల్లేకుండా గడుపుకోవటం లేదా? ఎవరికీ అపకారంచెయ్యని యీ పిల్లవాణ్ణి నిష్కారణంగా ఆ అధికారిచేత నానా మాటలు అనిపించాడే యీ మేనేజరు తినేమన్నా గుండుసూదులు తింటాడా? తిండానికి యింటికి పట్టుకుపోడానికి అవేమన్నా గారెలా? బూరెలా? పొరపాటున గుండుసూదులు యిప్పించమన్నాం అనకపోయినా బాగుండిపోయేది' అని కొందరికి లోలోపల గుండుసూదులు వాడుకోవటం అనే హక్కు సంపాయిద్దాం అనే కాంక్ష వుంది అందువల్ల వారి దివ్యసముఖంలో—'అయ్యా మాకు గుండుసూదుల అవసరం ఎక్కువగా వుంది—అవి తెప్పించటం సంగతి అటోయిటో తేల్చండి' అన్నారు పట్టుబట్టి

'మేం యిప్పుడు పొగరుమోతు గుమాస్తాల్ని అణచడానికి వచ్చాం మేమేమన్నా తాబేదార్లమా మీకు? మా యిష్టం వుంటే—మేమూ మేమూ ఆలోచించుకుంటాం — తెప్పించుకుంటాం ఇస్తే పుచ్చుకోండి—లేకుంటే మానెయ్యండి గుండుసూదులకు టెండర్లు యిమ్మ్యరట వూళ్లో అన్నిచోట్లా విచారించాం—ధరలన్నిటా ఒకే మోస్తరుగా ఉన్నాయి. ద్రవ్యోల్బణం వలన ఎక్కువ డబ్బుకు తక్కువసరుకులు వస్తున్నాయి ఇప్పుడు కొనటం శుద్ధ బుద్ధితక్కువ' అని సెలవిచ్చారు

చివరకు యిప్పట్లో గుండుసూదులు కొనరు. కొనకపోతే పోనీ ఉన్నవేనా వాడుకోనిస్తారా అంటే అదీ లేదు వాడుకుంటే అయిపోతయి అయిపోతే మళ్లీ కొనటానికి యింత అవస్థపడాలి—అదీగాక ధరలు పడిపోయే సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి. ఒక ప్రక్క ద్రవ్యోల్బణం అంతర్జాతీయ పరిస్థితులుకూడా ఏం బాగాలేవు పాకిస్తాన్‌కీ మనకీ రాకపోక ల్లేవు వున్న చోట్ల ధరలు జాస్తి, చూస్తూచూస్తూ ప్రజాసంస్థద్రవ్యం వ్యర్థంగా కర్చుచెయ్యటం ఎట్లాగ? ఒక వేళ మేనేజరు గుండుసూదులు కొందామని అనుకున్నా—అతడు దేముడిమొహం చూసి నడుస్తున్నాడాయె దేముడిమొహం గుండుసూదులు కొంటే ఏమంటుందో ఏమో !

తరిగొప్పుల దత్తనామాత్యుడు

(19 వ పేజీ తరువాయి)

వాచికోక్తినే కాదు సూచితార్థ బహుత్వ
మతుల సత్కవి బుధాశ్రితులయందు
లిఖనక్రియనె కాదు లీలా,శుభావనం
బాన తారాతి ప్రధానులందు
బౌరయు దిర్మల రాయేంద్ర భూరి పుణ్య
రాశి యగు వేంకటార్యస ద్రాయసకులు
వ్రాయు చాతుర్యమున నిజస్వామి హిత
ధాన సురమంత్రి నరసయ వత్తమంత్రి"

"అరుదార న్వరపత్రి వృత్తి యయి ద
త్తాత్రేయ సంస్పర్శ నా
తుర యోగోన్నతి గన్న లేఖిని మహా
గర్వాంధ సామ్రాజ్య సం
హరణం బున్నత రాజ్యసంభృతియు ద్వీ
పాంత ర్నృపాకర్షణ
స్ఫురణంబు న్బహు దేశ వస్తు భరణం
బుం గాంచు నంచద్గతిన్."

"యాదవాగ్రజుని పటాటోప మెల్ల గౌ
రీవిభు స్త్రీవభావ మెల్ల
గుముదాప్తు మంశల క్రమణ చిహ్నం బెల్ల
నుడు పరంపర నందు నునికి యెల్ల
సిరిగన్న తండ్రి యాంతర మెల్ల బలుకుల
కొమ్మయు దలయెత్తికొనుట యెల్ల
శేషపన్నగము సుశ్లేష వైఖరి యెల్ల
జదలు ద్రాని కడింది చాయ యెల్ల
నగి తెగడి మించి కేరి తృణం బొనర్చి
యడచి కారించి వారించి యడరు నే
వేకనిధి కీర్తి యత డొప్పు వేంకటాద్రి
దత్త సామ్రాజ్య విభవుండు దత్తమంత్రి."

"ఘన గోత్రోద్ధరణం బసంఖ్య సుకవి
గ్రామ ప్రదానైక సా
ధన సద్భావ ధురంధరత్వము మహా
దర్పోద్ధతారి ప్రధా
న నిరాసోద్భట పాటవంబు నిరవొం
దన్ దత్తనార్యుండు శ్రీ
దనరు న్వేంకటరాజ దక్షిణభుజా
దండావిశేషస్థితిన్"

—అను 'చంద్రభానుచరిత్ర' మందలి పద్యము లవగాహ మొనర్చు చున్నవి.

'చారు చంద్రోదయ' మందలి—

"రమణ వేంకటపతి రాయేంద్రుడు నతింప
బటుకార్యదక్షుడై ప్రబలినాడు"

—అను పద్యపాదము "దత్తన మంత్రి వేంకటపతిరాయలు వినతించునటుల బటుకార్యడై ప్రబలినా డని తెలుపుచున్నది

ఇమ్మహామాత్యులు కార్యదక్షులు, నిజ స్వామిహితరతులు, దానశాధేయులు, మా సీమకు జెందినవా రని తెలిసికొని యుప్పొంగుచున్నారము

తెలుగు మెఱుగులు

గ్రంథకర్త: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు

తెలుగుదనము, తెలుగుసంప్రదాయాలు, తెలుగు భాష అవతరించిన విధము, తెలుగు తేటదనము, తెలుగు కవితా పారమ్యము, ప్రాచీన గ్రంథాల పలుకుబడికి మనపై చెల్లుబడి, విలక్షణమైన మన అరసున్న చరిత్ర, వింత వింత నిఘంటువులు, మన గ్రంథాలలో గ్రంథులు, అవీ ఇవీ, ఇంకా తెలుగులో ఉన్న ఎన్నో మెఱుగులను చూపెట్టుచున్న వ్యాసముల సంపుటి. శాస్త్రిగారి పాతిక ముప్ఫయి సంవత్సరాల సాహిత్య కృషి ఇందులో మూర్తీభవించియున్నది ఆంధ్రాభిమానముగల వారందరు అవశ్యము చదువవలసిన గ్రంథము. ప్రతులకు త్వరపడవలెను.

వెల 3 రూ. తపాలాఖర్చులు 8 అణాలు.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, పో. బా. 212, మద్రాసు